Kurz GeoGebra

4.

Skriptování

GeoGebra institut Ostrava

ggi.vsb.cz

Kurz v rámci projektu implementace krajského akčního plánu Olomouckého kraje

Logická proměnná, podmínky

Operace

Výběr znaků

sčítání	+
odčítání	_
násbení	* nebo mezera
dělení	/
mocnina	$^{\rm nebo}$ 2 3
závorky	( )

α	β	γ	δ	3	ζ	η	θ	К	λ
μ	ξ	ρ	σ	т	φ	ф	Х	ψ	ω
Г	Δ	Θ	П	Σ	Φ	Ω	∞	⊗	?
+	$\leq$	≥	٦	٨	$\vee$	→		T	∈
⊆	С	¥	2	3	0	í	Π	е	

Rovnost, nerovnost

	výběr	klávesnice	příklad
rovnost	?	==	a $\stackrel{?}{=}$ b nebo a == b
nerovnost	≓	!=	a $\neq$ b nebo a != b

Porovnání hodnot

	výběr	klávesnice	příklad
menší než		<	a < b
větší než		>	a > b
menší nebo roven	$\leq$	<=	$a \leq b$ nebo $a \leq b$
větší nebo roven	$\geq$	>=	$a \ge b$ nebo $a >= b$

Logická hodnota

true pravda, platí false nepravda, neplatí

Logické operace

operace	výběr	kláv.	příklad
a (konjunkce)	$\wedge$	&&	a∧b nebo a && b
nebo (disjunkce)	$\vee$		a V b nebo a b
negace	-	!	¬a nebo !a

Vybrané příkazy pro skriptování

NastavitHodnotu (<Logická proměnná>, <0|1>) Nastaví hodnotu logické proměnné, 1 = true, 0 = false.

NastavitHodnotu (<Objekt A>, <Objekt B>) Nastaví objektu A hodnotu objektu B. Jestliže A je volný objekt nebo bod náležející cestě nebo oblasti, jeho hodnota je nastavena na aktuální hodnotu B (tj. A nezmění hodnotu, je-li hodnota B později změněna).

NastavitHodnotu (<Seznam>, <Číslo>, <Objekt>) Nastaví n-tý prvek zadaného volného seznamu na aktuální hodnotu daného objektu, kde n je zadané číslo. Číslo n může být nejvýše "1 + délka zadaného seznamu".

Kdyz (<Podmínka>, <Pak>) Pokud je splněna <Podmínka> (má pravdivostní hodnotu true), vytvoří příkaz kopii objektu <Pak>, v opačném případě (<Podmínka> má pravdivostní hodnotu false) vznikne nedefinovaný objekt.

```
Kdyz( <Podmínka>, <Pak>, <Jinak> )
```

Pokud je splněna <Podmínka> (má pravdivostní hodnotu true), vytvoří příkaz kopii objektu <Pak>, pokud <Podmínka> není splněna (má pravdivostní hodnotu false), vytvoří příkaz kopii objektu <Jinak>. Oba objekty musí být stejného typu.

Podmíněné funkce

Příkaz Kdyz může být využit pro vytvoření podmíněných funkcí. Takové funkce pak mohou být užity jako argumenty jakéhokoliv příkazu, který funkci jako argument akceptuje.

Příkaz Kdyz ve skriptování

V mnoha programovacích jazycích má když význam "když je splněna podmínka, udělej něco; jinak udělej něco jiného". V GeoGebře nejsou argumenty Kdyz příkazy, ale hodnoty, z nichž jedna se se stane výslednou hodnotou příkazu Kdyz. Proto chcete-li nastavit hodnotu b na 2 pokud je a > 2, správný způsob je NastavitHodnotu (b, Kdyz (a>2,2,b)). Opačný způsob propojení NastavitHodnotu a Kdyz je nesprávný.

Aktivní prvky, stopy, animace

- TextovePole() nebo TextovePole (<Propojený objekt>) Vytvoří textové pole, případně textové pole propojené s daným objektem.
- Posuvnik (<Min>, <Max>) Vytvoří posuvník s daným intervalem (Min, Max) a přírůstkem hodnot proměnné 0.1.

Posuvnik (<Min>, <Max>, <Přírůstek>, <Rychlost>, <Šířka>) Vytvoří posuvník s daným intervalem (*Min, Max*), přírustkem a rychlostí. Parametr šířka určuje šířku posuvníku v pixelech. Pokud jej nezadáme, bude mít nový posuvník v grafickém okně šířku 100 px.

Posuvnik (<Min>, <Max>, <Přírůstek>, <Rychlost>, <Šířka>, <Je úhel>, <Horizontální>, <Animace>, <Náhodný>) Nepovinné parametry <Je úhel>, <Horizontální>, <Animace>, <Náhodný>jsou logické hodnoty true nebo false. Pokud je vynecháme, přednastavenými hodnotami jsou po řadě false, true, false, false. Tlacitko() nebo Tlacitko(<Titulek>) Vytvoří nové tlačítko, případně tlačítko se zadaným popiskem.

ZaskrtavaciPolicko() nebo ZaskrtavaciPolicko(<Titulek>) Vytvoří zaškrtávací políčko, případně zaškrtávací políčko se zadaným popiskem. ZaskrtavaciPolicko(<Seznam>) Vytvoří zaškrtávací políčko, které bude schovávat a ukazovat objekty z daného seznamu. ZaskrtavaciPolicko(<Titulek>, <Seznam>)

NastavitStopu (<Objekt>, <true|false>) Zapne (true) nebo vypne (false) stopu u daného objektu.

StartAnimace() Spustí všechny animace, pokud jsou právě pozastavené. StartAnimace(<true|false>) Spustí všechny animace, pokud jsou právě pozastavené (true). Zastaví všechny animace, pokud běží (false). StartAnimace(<Posuvník nebo bod>, <Posuvník nebo bod>, ...) Zapne a spustí animace daných posuvníků nebo bodů (ty musí být připojeny ke křivce). StartAnimace(<Posuvník nebo bod>, <Posuvník nebo bod>, ..., <true|false>) Zapne a spustí animace daných posuvníků nebo bodů (true) nebo ji vypne (false).

Práce s objekty

Smazat (<Objekt>) Smaže daný objekt.

Přejmenovat (<Objekt>, <Název>) Přejmenuje daný objekt na zadaný název.

KopirovatVolnyObjekt (<Objekt>) Vytvoří volnou kopii daného objektu. Zachovává všechny základní vlastnosti objektu, kopie pomocného objektu je také pomocný objekt.

VybratObjekty() Zruší volbu všech vybraných objektů.

VybratObjekty (<Objekt>, <Objekt>, ...) Zruší volbu všech vybraných objektů a vybere objekty uvedené jako parametry. Všechny parametry musí být zadané jako popsané objekty.

Vlastnosti objektů

NastavitSouradnice(<Objekt>, <x>, <y>) nebo

NastavitSouradnice (<Objekt>, <x>, <y>, <z>) Změní kartézské souřadnice daného volného bodu nebo vektoru. Tento příkaz používá hodnoty souřadnic, ne jejich definice, a proto zůstává bod volným objektem.

- Upevnit (<Objekt>, <true|false>) Upevní objekt (true) nebo nechá objekt pohyblivým (false).
- ZobrazitPopis (<Objekt>, <true|false>) U daného objektu ukáže nebo skryje popisek v Nákresně.

NastavitPopisek (<Objekt>, <Text>) Změní popisek daného objektu. Text popisku musí být zadán mezi uvozovkami.

NastavitRezimPopisku (<Objekt>, <Číslo>) Změní styl štítku daného objektu podle níže uvedené tabulky. Pokud se zadané celé číslo v tabulce nenachází, je nahrazeno číslem 0.

číslo	styl
0	název
1	název + hodnota
2	hodnota
3	popisek

- NastavitPodminkuZobrazeni (<Objekt>, <Podmínka>) Nastaví podmínku viditelnosti daného objektu.
- NastavitViditelnostVOkne(<Objekt>,<Číslo 1|2>,<true|false>) Učiníobjekt viditelný nebo skrytý v dané nákresně.

Nastavení vzhledu, stylu, barvy

NastavitStylBodu (<Bod>, <Číslo>) Změní styl zobrazení daného bodu podle následující tabulky (čísla mimo interval (0,9) jsou ignorována).

číslo	styl	symbol
0	plná tečka	•
1	křížek	×
2	prázdná tečka	0
3	symbol plus	+
4	plný čtverec	•
5	prázdný čtverec	$\diamond$
6	trojúhelník	
7	trojúhelník	▼
8	trojúhelník	►
9	trojúhelník	◀

NastavitVelikostBodu (<Objekt>, <Číslo>) Změní velikost bodu.

NastavitStylCary (<Čára>, <Číslo>) Změní styl zobrazení dané čáry podle následující tabulky (čísla mimo interval (0, 4) jsou ignorována).

číslo	styl čáry
0	plná
1	čárkovaná dlouze
2	čárkovaná krátce
3	tečkovaná
4	čerchovaná

- NastavitTloustkuCary (<Čára>, <Číslo>) Nastaví tloušť ku čáry vykreslení daného geometrického objektu na N/2 pixelů, kde N je zadané číslo. Nejvyšší povolená hodnota pro N je 13.
- NastavitVypln(<Objekt>, <Číslo>) Mění průhlednost daného objektu. Zadané číslo musí být z intervalu (0,1), kde 0 znamená průhledný a 1 znamená 100% neprůhledný. Čísla mimo interval jsou ignorována.

NastavitDekoraci (<Objekt>, <Číslo>) Mění dekoraci daného objektu (podle níže uvedené tabulky). Objekt musí být úhel, úsečka nebo objekt, který lze vyplnit.

číslo	úsečka	úhel	výplň objektu
0	odstranit označení	odstranit označení	plná výplň
1	jedna čárka	dva obloučky	šráfování
2	dvě čárky	tři obloučky	dvojité šrafování
3	tři čárky	jedna čárka	šachovnice
4	jedna šipka	dvě čárky	tečkování
5	dvě šipky	tři čárky	plástev
6	tři čárky	šipka ve směru hodin. ruč.	cihly
7	bez označení	šipka proti směru hodin. ruč.	proplétání

NastavitBarvu Změní barvu daného objektu.

NastavitBarvu (<Objekt>, "<barva>") Název barvy se zadává v dvojítých uvozovkách. Příkaz akceptuje více než sto anglických výrazů pro barvy. Barvy, které jsou zapsány do seznamu níže, mohou být zadány česky.

(#000000) černá	(#A9FF00) limetková
(#7A7777) tmavě šedá	(#00FFFF) azurová
(#797979) šedá	(#43C6DB) tyrkysová
(#1B39AB) tmavě modrá	(#3366FF) světle modrá
(#0000FF) modrá	(#B2D4E6) akvamarínová
(#006400) tmavě zelená	(#A0A0A0) stříbrná
(#00FF00) zelená	(#D0D0D0) světle šedá
(#800000) hnědočerná	(#FFB0BA) růžová
(#B8143B) rudá	(#7900FF) fialová
(#FF0000) červená	(#FFFF00) žlutá
(#FF00FF) purpurová	(#FFFABC) světle žlutá
(#4A0082) indigo	(#FFEFD5) světle oranžová
(#800080) nachová	(#E0B0FF) světle fialová
(#993300) hnědá	(#CCCCFF) světle nachová
(#FF7900) oranžová	(#D0F0C0) světle zelená
(#FFB700) zlatá	(#FFFFF) bílá

NastavitBarvu (<Objekt>, <Červená>, <Zelená>, <Modrá>) První, druhé a třetí číslo, ležící v intervalu od 0 do 1, popisuje množství odpovídající barevné složky požadované ve výsledku. Číslu t, které přesahuje daný interval, je přiřazeno číslo $2 \left| \frac{t}{2} - round \left(\frac{t}{2} \right) \right|$.

```
NastavitBarvuPozadi (<Objekt>, "<barva>") Změní barvu pozadí.
NastavitBarvuPozadi (<Objekt>, <Červená>, <Zelená>, <Modrá>)
```

```
NastavitDynamickeBarvy (<Objekt>, <Červená>, <Zelená>, <Modrá>) Umožní nastavení dynamických barev zadaného objektu.
NastavitDynamickeBarvy (<Objekt>, <Červená>, <Zelená>, <Modrá>,
<Neprůhlednost>) Umožní nastavení dynamických barev a míry neprůhlednosti
zadaného objektu. Všechna zadaná čísla jsou v intervalu od 0 (min/průhledný) do 1
(max/neprůhledný)
```

Vrstvy

```
NastavitVrstvu (<Objekt>, <Vrstva>) Pro daný objekt nastaví vrstvu na n, kde n je zadané celé číslo 0, 1, ..., 9.
```

SkrytVrstvu(<Číslo>) Skryje danou vrstvu.

```
ZobrazitVrstvu(<Číslo>) Zobrazí danou vrstvu.
```

Práce s nákresnou

- NastavitPomerOs (<Číslo>, <Číslo>) Nechť X je první zadané číslo a Y je druhé zadané číslo. Příkaz změní poměr os Grafického pohledu (Nákresny) tak, aby X jednotek na ose x odpovídalo stejnému počtu pixelů jako Y jednotek na ose y a poloha bodu (0,0) se přitom nezměnila.
- Zmensit (<Měřítko>) Zmenší (oddálí) nákresnu v daném měřítku vzhledem k aktuálnímu zobrazení. Jako střed změny měřítka bude použit střed nákresny. Zmensit (<Měřítko>, <Střed>) Zmenší (oddálí) nákresnu v daném měřítku vzhledem k aktuálnímu zobrazení. Jako střed změny měřítka bude použit daný bod.
- Zvetsit (<Měřítko>) Zvětší (přiblíží) nákresnu v daném měřítku vzhledem k aktuálnímu zobrazení. Jako střed změny měřítka bude použit střed nákresny. Zvetsit (<Měřítko>, <Střed>) Zvětší (přiblíží) Grafický pohled v daném měřítku vzhledem k aktuálnímu zobrazení. Jako střed změny měřítka bude použit daný bod.

```
Zvetsit (<Min x>, <Min y>, <Max x>, <Max y>) Nastaví zvětšení tak, aby se v
nákresně zobrazil přesně obdélník s vrcholy (Min x, Min y) a (Max x, Max y), tomuto
zobrazení se přizpůsobí měřítka na jednotlivých osách. Pokud je alespoň jeden z pa-
rametrů příkazu závislým objektem, stanou se hranice pohledu dynamickými. Tomu
lze předejít využitím příkazu KopirovatVolnyObjekt.
```

ZobrazitOsy() Zobrazí osy v aktivním náhledu.

ZobrazitOsy (<true | false>) Zobrazí nebo skryje osy v aktivním náhledu. ZobrazitOsy (<Pohled>, <true | false>) Zobrazí nebo skryje osy v náhledu 1 nebo 2 (3 pro grafický náhled 3D).

```
\verb"ZobrazitMrizku"() Zobrazimřížku v aktivním náhledu.
```

ZobrazitMrizku(<true|false>) Zobrazí nebo skryje mřížku v aktivním náhledu.

ZobrazitMrizku (<Pohled>, <true|false>) Zobrazí nebo skryje mřížku v náhledu 1 nebo 2 (3 pro grafický náhled 3D).

PosunoutNahled(<x>, <y>) nebo PosunoutNahled(<x>, <y>, <z>) Posune náhled o x pixelů doleva a o y pixelů nahoru.

VycentrovatNakresnu (<Střed>) Nastaví střed nákresny do daného bodu.

AktualizaceKonstrukce() Znovu propočítá všechny objekty (náhodná čísla jsou znovu vygenerována). Stejně jako klávesa F9 nebo Ctrl + R. Pokud chceme obnovit náhled (např. při odstraňování stopy v nákresně) můžeme použít Zmensit(1), což odpovídá také Ctrl + F. Někdy je nejprve zapotřebí NastavitAktivniNahled(1) nebo NastavitAktivniNahled(2) pokud používáme dvě nákresny.

Práce s Grafickým náhledem 3D

NastavitSmerPohledu (<Směr>) Nastaví směr pohledu ve směru daného vektorem. NastavitSmerPohledu ( ) Nastaví směr pohledu na původní hodnotu. NastavitSmerPohledu (<Směr>, <Animace>)

NastavitRychlostOtaceni (<Číslo>) Nastaví rychlost otačení v Grafickém náhledě 3D kolem právě vertikální osy. Pokud je číslo kladné, otáčí se proti směru hodinových ručiček, pokud je záporné, tak ve směru hodinových ručiček a pro nulovou hodnotu se otáčení zastaví.

Práce s náhledy

NastavitAktivniNahled() Nastaví aktivní Náhled.

1 nebo "G"	Nákresna
2 nebo "D"	Nákresna 2
-1 nebo "T"	Grafický náhled 3D
"A"	Algebraické okno
"S"	Tabulka
"C"	CAS

Různé

ZiskatCas() Výstupem příkazu je seznam obsahující aktuální čas a datum v tomto pořadí: milisekundy, sekundy, minuty, hodiny (0–23), den (1–31), měsíc (1–12), rok, měsíc (slovně), den (slovně), den (1 = Neděle, 2 = Pondělí, atd.)

Skripty

Opakovat (<Číslo>, <Příkaz skriptu>, <Příkaz skriptu>, ...) zopakuje spuštění příkazů n krát, kde n je dané číslo.

- RunClickScript (<Objekt>) Spustí skript (Po kliknutí) u daného objektu (pokud nějaký existuje).
- RunUpdateScript Spustí skript (Po aktualizaci) u daného objektu (pokud nějaký existuje).

Zajímavé ukázky skriptování

Příklad 1: Rychlejší zobrazování a skrývání objektů

Zadání: Kliknutím na zaškrtávací políčko můžeme zobrazit nebo skrýt nějaký objekt. Máme-li objektů více a chceme-li mít zobrazen právě jeden, musíme vícerým klikáním postupně jeden zobrazit a ostatní skrýt. Vytvořme aplet, ve kterém se jediným kliknutím na příslušné zaškrtávací políčko objektu daný objekt zobrazí a ostatní skryjí.

1.	$\odot$	Z panelu nástrojů vybereme nástroj <i>Elipsa</i> a třikrát klikneme do nákresny. Sestrojíme tak tři body <i>A</i> , <i>B</i> , <i>C</i> , a tím i elipsu <i>c</i> .
2.		Podobně sestrojíme hyperbolu <i>d</i> : klikneme na již existující body <i>A</i> , <i>B</i> , <i>C</i> .
3.	•	Parabolu sestojíme kliknutím na bod B a osu y .
4.		Z panelu vybereme nástroj Zaškrtávací políčko a klikneme do nákresny. Ote- vře se dialogové okno, ve kterém doplníme <i>Popisek:</i> elipsa, z rozbalova- cího menu vybereme Elipsa c a úpravy potvrdíme kliknutím na tlačítko Použít. Stejně vytvoříme zaškrtávací políčka <i>b</i> a <i>f</i> i pro hyperbolu <i>d</i> a pa- rabolu <i>e</i> .
5.	Ŕ	Pravým tlačítkem klikneme na zaškrtávácí políčko elipsy a ze zobrazeného menu vybereme <i>Vlastnosti</i> . Otevře se nové dialogové okno a v něm do zá- ložky <i>Skriptování / Po aktualizaci</i> napíšeme postupně zvlášť na řádky NastavitHodnotu(a,true) NastavitHodnotu(b,false)
		NastavitHodnotu(f,false)

Příklad 2: Změna několika vlastností jedním vstupem

Zadání: Vytvořme aplet, ve kterém zadáním čísla do textového pole změníme najednou tloušť ku několika čar a velikost bodu.

1.		Kliknutím na malou šipku v liště Nákresna se otevře formátovací panel.
	R	Skryjeme osy a zobrazíme mřížku.
		Z hlavního menu vybereme nástroj <i>Polokružnice nad dvěma body</i> a podle své
2.		fantazie vytvoříme šest půlkružnic c až h . Můžeme skrýt body A až F a
	-	popisky půlkružnic.
		Vybereme nástroj Textové pole a klikneme do nákresny. Otevře se okno Tex-
3.	a = 1	tové pole, do kterého vložíme Popisek: velikost a potvrdíme kliknutím na
		tlačítko OK.
4		Do záložky textového pole <i>Skrintování / Po kliknutí</i> napíšeme
1.	1	
		NastavitTloustkuCary(c,5*%0)
		NastavitTloustkuCary(d,4*%0)
		NastavitTloustkuCary(e,3*%0)
		NastavitTloustkuCary(f,2*%0)
		NastavitTloustkuCary(g,1*%0)
		NastavitTloustkuCary(h,%0/2)
		NastavitVelikostBodu(G,%0)

Všimněte si, že se ve skriptu místo znaku %0 doplní aktuální hodnota textového pole. Tedy tloušť ka čáry c je ve třetím případě $5 \times 30 = 150$.

Příklad 3: Kopírování stopy objektu

Zadání: Pohybuje-li se volný objekt, můžeme si jeho pohyb dočasně zaznamenat zapnutím jeho stopy. Vytvořme aplet, ve kterém se pohyb objektu zaznamená trvale vytvořením nových objektů, kopií jeho stopy.

1		Připravíme si objekty, které budeme potřebovat. Do vstupního pole po-
1.	Vstup:	stupně zadáme
		a=Posuvnik(0,2pi,0.2)
		A=(a*cos(a),a*sin(a))
		b=Kruznice(A,2)
2.		Můžeme přidat křivku <i>c</i> , Archimedovu spirálu, po které se bude bod <i>A</i>
	R	pohybovat.
		c=Krivka(t*cos(t), t*sin(t), t, 0, a)
		Pohneme-li s posuvníkem <i>a</i> , vidíme, že se kružnice <i>b</i> a bod <i>A</i> pohybují.
3		Do záložky kružnice <i>h Skrintování/Po aktualizaci</i> napíšeme
	6	Do založký kražilice o okriptovanují o aktaatizáci hapiselite
		KopirovatVolnyObjekt(b).
		Pohneme znovu posuvníkem <i>a</i> . Tentokrát se všechny polohy kružnice "za-
4.		znamenají". Pro každou pozici, do které se kružnice <i>b</i> dostane, se vytvoří
		novy objekt.

Příklad 4: Zajímavá závislost dvou bodů

Zadání: Mějme dva body. Bod A = (1,2) a bod B = (x(A) + 1, y(A) + 1). Bod A je volný a můžeme jím hýbat. Bodem B hýbat nemůžeme, je závislý na bodu A a hýbe se spolu s ním. Vytvořme aplet, ve kterém budou dva volné body navzájem závislé.

1.	• ^A	Vytvoříme dva body <i>A</i> a <i>B</i> .
2.	R	Do záložky bodu A Skriptování/Po aktualizaci napíšeme
		NastavitHodnotu (B, (x (A) +1, y (A) +1)) A do záložky bodu <i>B Skriptování/Po aktualizaci</i> napíšeme NastavitHodnotu (A, (x (B) -1, y (B) -1))
3.	R	Vyzkoušejme. Pohneme bodem <i>A</i> a pak bodem <i>B</i> .